

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", Р. О. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЩОЙНО ПЕРШІЙ СТУПІНЬ

Поправка закону МекКаррена (Інтерналі Секюріті Ект) є на добрій дорозі, бо Палата репрезентатів ухвалила відповідний законопроект і є повна надія, що те саме станеться у Сенаті. Не зважаючи на такі вимоги закону, які в практичному применіненні є прямо безглуздими, на ніяку зміну надії не було б, якби не було спротиву публічної опінії. Однак, запропонована зміна дасть змогу генеральному прокураторові давати дозвіл на постійний побут в Америці тільки таким особам, яким закидають зв'язок з фашистськими, нацистськими чи іншими тоталітарними організаціями за виключенням — комуністичних. Самі урядовці мали багато нагод переконатися, як закон МекКаррена карас несправедливо, недопускаючи навіть таких, що малими дітьми належали до обов'язку до фашистських чи нацистських молодечих організацій. Це буде незабаром направлено. Зате закон задержить повну силу у відношенні до тих, що належали до комуністичних організацій. Це разяча несправедливість.

Не можна твердити, щоб закон МекКаррена не мав на увазі добра країни. Його зродив страх перед комуністичною п'ятою колоною і есентуальними саботажами на випадок війни з Росією. Нацисти і фашисти є елементом небажаним, проте небезпека з їхнього боку сьогодні невелика. Зате комунізм, що постійно наступає і може кожного часу спричинити вибух нової світової війни, справа загрозлива. Звідси і страх перед комуністичними агентами та саботажниками. Але при цьому забувається, що совєтські агенти і шпиги не дістаються до Америки таким шляхом, яким дістаються „Ді Пі“. Вони мають інші способи, включно з дипломатичними візами, хоч уряд, можливо, має докази і на те, що совєтські агенти є між „Ді Пі“, що вже дісталися до Америки. Але навіть в такому випадку було б несправедливо, щоб за такі одиниці терпіли тисячі людей, які є і залишаються найбільшими приятелями Америки та самі підуть в її рядах боротись проти Кремля і ще дітей своїх пішлють.

Закон МекКаррена не дозволяє тепер на в'їзд до Америки тим, що були колишні членами комуністичної партії, не беручи під увагу, що між ними є люди, які мучилися по таборах невільницької праці й вважалися совєтською владою „ворогами народу“. Теж годі добачити логіку в тому, щоб недопускати письменників, мистців, чи вчених з-під Совєтів тільки тому, що вони були на „урядовій“ службі й належали до „урядових“ установ, бо ж інших у Совєтах взагалі нема, а не належати до таких установ, значить не мати права і можливості праці, отже й життя.

Ці речі добре відомі урядові, конгресменам і сенаторам; про все це вже писали газети і все те є в різних меморандумах, що їх вислано до Конгресу. Проте, справа ця не стоїть добре і немає багато надії на її поліпшення. Але як тепер генеральний прокуратор дістане право вирішування, чи можна допустити до Америки таких, на яких тяжить зв'язок з фашистами, нацистами, чи іншими некомуністичними тоталітаристами, то це полегшує дальшу працю. Тепер треба наполегливо домогатися того самого від Конгресу теж і для втіачів з-під Совєтів чи взагалі з-під комуністичних режимів. Треба далі писати до сенаторів і конгресменів, і то як організаціям, так і поодиноким громадянам, особливо тим скитальцям, що вже суди дісталися і залишили на скитальцтві батька, матір, чи когось другого з близької родини, які мали б повне право на в'їзд до Америки, якби не закон МекКаррена. Публічна опінія є за дальшу зміну закону. Тому треба продовжувати заходи в цьому напрямі хочби тому, що є теж дуже багато українських скитальців, жертв московського тоталітаризму, яким закон МекКаррена замкнув дорогу до Америки.

Наркотизування шкільної дівчорі

З кінцем місяця січня нью-йоркська поліція повідомила громадянство, про арешт двадцяти продавців наркотиків, які оперували серед шкільної молоді. Після точного допиту арештованих агент Федерального Бюро Інвестицій, Ірвінг Грінфілд з Нью Йорку, оприлюднив пересторогу, звернену до всього громадянства, з'ясуваючи шкоду, яку наносять такі осібні дітям, батькам і всій суспільності.

Тому, що батьки в першу чергу мають нагоду протидіяти оцій новітній моральній недужі, боротьбу проти неї підняли великі щоденники і ведуть її постійно. Появляються відповідно навісильні новинки і статті, які часом обережно, а часом зовсім одверто виявляють брутальну правду. Діється про те, щоб батьки дітей, відкривши лихо в своїм домі, не стидилися ані не боялися повідомити про це своїх сусідів, щоб їх остерегти перед нещастям, а поліцію повідомити на те, щоб віднайти тих, які для бізнесу помагають поширенню цього проступку.

Батьки часто завважують, що діти, вечорами цезують з дому. Прийшовши пізно домі, не хочуть дати ніякого вняшення, відповідаючи тільки загальниками: „Я був на дворі“ — все одно, чи це зима, чи літо. Найчастіше оправдуються тим, що були в крамничці, де продають содову воду чи цукорки („кенді стор“) і там забавлялися з товаришами.

Виявляється, що якраз на такі невинні „кенді стор“, головню у таких великих містах як Нью-Йорк, треба звертати увагу, коли йдеться про малолітню молодь. Там часто являються невідомі старші люди, які навчають хлопців курити папіроси, даючи їм їх даром. Оці даровані папіроси місять в собі бур'ян, званий „марджуана“, який задує молодь до нестями, справляючи їм свого роду психічну розпач. Про „марджуану“ довгий час ішов спір між виховниками. Деякі казали, що він не напоздає такої великої шкоди, як це загалом говорять, інші були протилежної думки. Однак це так отруя, яка впершу чергу ослаблює силу волі і робить молодь податливою до сприймання наступного сильнішого наркотика, званого „героїною“. Це знають фахові продавці наркотиків, тому починають від „марджуани“. Коли уже обомтали молодь до бою, приступають до властивого бізнесу, тобто до продажу героїни при різних нагодах тайними способами. Вони настановляють часто своїми агентами когось з-поміж молоді, навіть у школі, і в такий спосіб заробляють казачні суми.

Однак тут не йдеться про їх заробітки, а про руйну, яку вони наносять молоді, її рідні і суспільності. Хто привик вживати наркотиків, мусить роздобути на них гроші. Як не дістатися, то вкраде. Дівчата пускаються на розпусту, щоб при-

дбати собі грошей на наркотики. Батьки чи родичі звичайно не знають, що це є, доки не прийде нещастя.

У Нью Йорку піднесено думку, щоб батьки самі організували комітети самоохорони від такої руйни дітей. Однак першважна думка, що це неможливо, бо тут треба протидіяти злочинним шайкам, які вже знають, що робити, щоб не дати себе зловити. Тому загальне переконання таке, що це обов'язок поліції шукати за злочинцями, а обов'язок учителів, як фахових педагогів, слідити за проявами різної ненормальності серед шкільної дівчорі і звизвати медичної допомоги.

Лікари у свою чергу звертають увагу батьків та суспільності, що вони не вислі викладати всю молодь, яка попадає під їх опіку, бо на це нема засобів. Так напр. в міській шпиталі Белвоу в Нью Йорку треба було примістити 50 таких молодих людей у відділі для умово недужих на острові Райкерс Айленд, де приміщують божевільних злочинців. Лікар д-р Віктор Вогел з федеральної шпиталі фарми в місцевості Лексінгтон, у стейті Кентокі, каже, що молодь обох статей, яка заживала наркотиків, віддана на лікування на цій фармі, радо дружилася з кримінальними типами, бо наркотики саме впливають умово на умовий і моральний чи психічний стан людини і роблять її упослідженою.

Хто зі старших має нагоду протидіювати цій справі, зробити важливу послугу, коли подасть свої спостереження до загального відомо. Однак для батьків чи родичів та сусідів треба знати одно: Не жаліти ніяких засобів, щоб припинити наркотизування дітей в самих початках. Коли це зроблять, то в першу чергу врятують саму молодь від повільної загибелі, а себе самих від нещадного нещастя.

ЄДИНЕ НА ПОТРЕБУ

(Про нашу міжнародну інформацію).

Перший президент Чехословаччини Томаш Масарик писав у своїх споминах з першої світової війни про засади міжнародної пропаганди, яких він додержувався, будучи на еміграції, в боротьбі за самостійність свого народу.

Перша засада — правдивість друга — зрозуміти інтерес чужинців і подати їм інформацію не тільки зі свого становища, а з погляду ширшого, загальнолюдського. Масарик радив своїм землякам не обмежуватися самою політичною інформацією, а притягати до пропаганди науку, мистецтво, музику, літературу. Він мав рацію.

Нема чого доказувати, що наша інформація чужого світу про українську справу мусить бути насамперед правдива. Не можна собі думати, що чужинці про Україну нічого не знають. Звичайно, перший ліпший громадянин „на вулиці“ може про нас нічого не знати. Але в міністерствах кожної держави є свої спеціалісти, які досліджують нашу справу, читають нашу пресу, довідуються про нашу політичні групи, про наших діячів у минулому та в сучасному. Тому треба дуже уважати при розмовах з такими людьми, бо ж деякі з них знають наші відношення далеко краще ніж пересічний українець.

Недавно мені доводилось чути слова одного політичного діяча (не-українця), який твердив, що ми в рр. 1918-20 програли боротьбу за самостійність в першу чергу тому, що світ не мав про нашу боротьбу правдивих інформацій. Уважало, що це не перебільшення. Чи можна собі уявити що світ так сліпо помагає би ворогам України в 1919 році, коли ми вели боротьбу проти Совєтської Росії, так, що на Україну навіть не допускали зброї і ліків для нашої армії, якби в світі не була поширена пропаганда, що Українська

„Щаслива“ молодь Совєтського Союзу

В совєтській пропаганді віддається багато місця твердженням про „щасливу молодість україн рад“. Як виглядає це „щастя“ в Україні?

„Правда України“ з 1 листопада 1950 вмістила коротеньку, але страшною своїм трагічним змістом замітку. В замітці сказано: „Сьогодні, 1 листопада 1950 р., на Україні починається черговий призов у гірничо-промислові школи та школи ФЗО міністерства Трудових Резервистів ЦСРП. Тисячі юнаків і дівчат республіки подали заяви з проханням прийняти їх до учбових закладів трудових резервистів“.

„Привоз“, тобто мобілізація підлітків, звичайно від 14—15 років, бо саме в такому віці діти закінчують семіричку.

В історії російської імперії вже був такий експеримент з дітьми, так звані школи кантоністів. Створені малограмотним, тупим і жорстоким самодуром Аракчасимом, ці школи поповнювалися дітьми, яких силою відривали від матерів і посилали на знущання та немилосердну муштру.

Відтоді минуло 125 років — і знову за українською молоддю вганяють представники цинічної і бездарної влади.

Потреба кинути на працю підлітків повстала перед совєтською владою в 37-8 роках. В цей час совєтські правителі побачили, що мають великий недолір людей для поповнення армії та робочої сили на виробничій фронті. З половинною мільйонів виморених голодом українців становило порожнечу в бюджеті людської сили ЦСРП. Черепи населення 1936 р. показав цей брак населення у світлі невблаганних цифр. Совєтська влада спробувала обійтися своїми звичайними методами замовчування і засекречування. Статистиків, що переводили перепис, названо шкідливими і заслали на Сибір, а наслідки перепису знищено, теж як „шкідливі“.

Але життя не можна обдурити, і не можна замість живих людей поставити до праці вигадані і роздуті цифри. Тому і було оголошено призов до новозаснованих так званих ремісничих училищ. Туди мали йти діти, що закінчили сім класів школи. Ці діти раптом опинилися в положенні загнаного звіра, перед яким закрито всі виходи на волю. Бо влада зро-

була відповідну підготовку. За новим розпорядженням, до Вузів приймали в першу чергу відмінників, які й вивчовували всі місяці у Вузах. Навчання у 8-9-10 класах зроблено платним, як платним стало і навчання у Вузах. Крім того, існували ще й комсомольські організації. Не вступити до комсомолу, означало для учня вже одразу заявити себе підозрілим і неблагоннадійним. А вступивши до комсомолу, член його мусів користися постановою ЦК Комсомолу, який є тільки служлиним виконавцем постанов партії. Кожна комсомольська і партійна організація в школі дістає розпорядок на кількість підлітків, яку вона мусить набрати до шкіл міністерства Трудових Резервистів.

Таким чином набрано до ремісничих училищ оті тисячі хлопців, які мусіли на переломі життя, коли організм саме мусить набиратися сили, нидити і ломитися під працю, якої не звикли витримувати навіть багато дорослих.

Цих підлітків забрали від батьків і розмістили по казарнях, де вони в додаток до праці мусіли ще й жити на салдацький лад, під безупинною муштрою і ввізком. Ця практика протривала вже 12 років. Як дітям живеться у казарнях, показує постава ЦК Комсомолу („Правда України“ від 4. липня 1950 р.). В цій постанові сказано дуже обережно, що учнів ремісничих училищ треба використовувати тільки за фахом, та що гуртожитки, тобто оті казарни, треба як слід обладнати і доглядати за їх чистотою.

Отже, за 12 років існування ремісничих училищ, влада, вичуджуючи з дітей останні соки, не подбала навіть про те, щоб вони жили в порядних санітарних умовах і щоб начальство не використовувало їх замість слуг!

Праця дітей і підлітків на підприємствах, а особливо у шахтах та галузях індустрії, завжди викликала гарячі протести всіх передових людей усіх країн. Внаслідок загальногромадського обурення і боротьби профспілкою проти вивізання дітей, робота підлітків тепер дуже обмежена, а то й зовсім заборонена в цілому світі.

Тільки в Совєтському Союзі, який невідомо яким правом претендує на назву соціалістичної держави, робота підлітків не тільки не заборонена, а навпаки, — підлітків там набирається в положенні загнаного звіра, перед яким закрито всі виходи на волю. Бо влада зро-

триотична еміграція? Знаємо, що це складна і тяжка праця, що вимагає знання і часу, але вона оплатиться владністю українського народу. До цієї справи мусять організовано взятися всі, що до того підготовані, зокрема наші наукові установи в Америці, Канаді, чи деінде.

X. M.

Лев Ясіничук.

„НОВА ЕВРОПА“

(Уривок з повісті: „Даніна Молохові“).

8)

Більша швидко склав цілий шкільний уряд, визначуючи кожному з його членів окремі чинності. На спільній нараді прийняли референти проєкт головних основ, що на них має бути побудована організація шкільництва. Для розробки тих справ треба заслухати думки й поради ширшого кола українських педагогів, щоб можливо було випрацювати точні рамки для всенароднього, фахового, середнього шкільництва й підготовки вчителів. Від тепер відбувалися іноді широкі й довгі наради над тим, як ми, українці самі маємо побудувати освіту. На перший початок висунули всенароднє шкільництво. Воно ж має дати народові підставу освіти. Левчук виготовив загальний проєкт, якого прийняли, на його думку, буде певно тільки чистою формальністю. Та в деяких учасників наради виявився відразу більший нахил до балакання, ніж до діла. Пощо нам тут труди-

тися над устійнюванням систем української школи? Претензії за Сянгом німці вже двороки допустили українське шкільництво й там вже певно все устійнене. Німці дадуть усьо готове.

Але Левчук заступав іншу думку. Чи німці мають план, чи ні, наразі не знаємо. Якщо ж мають, то він не мусить бути досконалим, бо ж на заході, в Кракові, не було під рукою стільки чільних українських виховників, що тут на сході. Коли в нас буде готова добре опрацьована система, тоді зможемо домогатися, щоб її ввели на всіх українських землях, що їх німці окупують. Але може бути так, що вони не мають виробленої ніякої системи, що прийдуть сюди і спитають, що ми обдумали. На всякий випадок ми мусимо мати в нас усьо готове в тій ділянці.

Ця думка переважила. Левчук поставив перед нарадою свої тези для народного шкіль-

ництва і також натрапив на деяких противників і в таких справах, що здавалося — не потребували ніякого аргументування. Ці противники обстоювали не добро справи, але оборонявали власну пусту амбіцію, що заставляла їх ставити свою думку, хоч би й недовірчу, а поставивши її раз, уважали потрібним її боронити. Найбільший опір натрапив Левчук у самого провідника наради, коли прийшла мова про устійнення обов'язкового тривку всенароднього навчання та підготовки вчителів. Оборонюючи свої проєкти мусів Левчук ужити навіть таких окреслень для думок противників, як назадняк, якого не постигався би й ворог народу. Та все таки рамовий проєкт Левчука одержав одобрення цілої наради. Але Левчук відчував вдволення, коли переконався, що за самозрозумілі речі треба серед своїх боротися і з того приводу побільшувати число тих, що гляділи на нього „кривим оком“. З черги устійнили на нарадах організаційні основи для інших родів шкільництва, розбудовуючи свої українські яричі, не оглядаючись на дотеперішні зразки.

На провінції організував народ своє громадське життя самочинно, не вижидуючи чийогось благословенства. Ще не

осілася курява за большевицькими танками, як уже всюди повкидали „сілярди“ й понаставляли власну самоступу; відновлювали кооперативи, призначували керманів окремих ділянок по повітових містах. Нігде не поминути шкільних справ. Але як до них братися? Треба їхати у Львів; там же осередок. І прийжджали до Левчука делегати з писемними мандатами по звизкиві й пораді. Приїжджали не тільки з галицьких повітових міст, але й з Волині, ба незадовго — навіть з Умані. Левчук знав, що міський шкільний уряд створений для Львова. На тому становищі стояв і Білина. Але життя сильніше від паперових постанов і часто роздавало поставлені межі. Левчук вислухав звітів з місць про стан шкільної справи, про можливості на місцях, про особи, що мають шкільництвом кермувати й видавав свої заваги, доручення, інформував про вислід львівських нарад і роздавав на письмі встановлені тези шкільної організації та програми навчання. Силою нестримного гону до вияву живучості — львівський шкільний уряд поширює свій зв'яз — майже за німецькою армією. Коли було серед доманяного спокою Левчук думав про це, він радів, що може (не знати на я-

кий час) розпростерти трохи ширше крилу й починати робити те, що в інших політичних умовах уже давно мало бути зроблене.

Доки була в краю військова адміністрація, українці користувалися деякою свободою рухів. Показався у Львові навіть український часопис, „Українські Вісті“. На провінції виростала власна місцева преса. Попри загальні відомості всі часописи були переповнені пошукуванням громадян за членами рідні, що тоді-то забрали, зникли, чи деє вихали й нема про них чутки. Часто появлялися в них вистки про віднайдіння щораз нових масових могил, що їх наповнювали большевики при військовому відвороті — в Самборі, біля Надвірної, в Миколаєві над Дністром, Лиську. В деяких з них сповіщали в дружніх обіймах грубі сотні українців, що з засвіту благують Бога про кращу долю для України. Робилося сумно й не можна було забути про недавнє минуло.

В міру того, як вересень 1941 року наближався до кінця, урядові влади в краю цивільної адміністрації. Фронт пересунується на Схід, а за ним шли й запальні військові установи. До Львова прибув губернатор Ляш, в повітових містах осіда-

ли „окружні старости“, а в менших містах „крайслейтери“ (окружні керівники). Найздяло щораз більше німої навалі, що забирала на свої осідки найгарніші будинки й помешкання, не турбуючись зовсім, де ті виникли люди подіються. Жидів — уважали недовго би вже за неіснуючих. Від них забирали все. До міст почала найздятти й німецька жінота, як уряднички, референти, секретарки, що повинні теж деякі інші послуги для своїх шефів і військових.

Від тієї пори почали змінюватися дотеперішні звичаї і практики. Львівський трамвай, що складався з двох возів, одержав на першому з написом: „пур фюр тойште“ (тільки для німців). На лінійках, де їздив одиничний віз, був переділений у натурі ланцюм, так, що більша частина на переді залишалася для німців. Місцева публіка й приїзді не-німці тиснулися в маленькій причіпці, або в меншій перегородці, оскільки було місце. Таблиці з такими ж написами появилися в порядніших ресторанах, каварнях та інших відпочинкових, ужиткових і розважкових локалях. Навіть український театр, що грав у міському театрі, мусів випускати від часу до часу на своїх двоюмних

плакатах „Тільки для німців“, не говорячи вже про симфонічну оркестру, якої концерти були майже завжди застережені „тільки для німців“. Часопис „Українські Вісті“ наказали перезвати на „Львівські Вісті“.

Та українська молодь не хоче користися їм згідна перетворюватися у невільників на безконечних спорудах москов-

(Закінчення на стор. 3-тій)

ЗАКЛИК

РАДИ ДИРЕКТОРІВ З.У.А.Д.К. ДО АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

ухвалений на річних зборах у Філадельфії для 10-го лютого 1951.

Українці!

Вибрані Вами керівники Вашого Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, зібрані на річному Директорському З'їзді у Філадельфії 10-го лютого 1951, висловлюють Вам признання і вдячність за Ваше дотеперішнє щире відношення та закликання до дальшої підтримки і співпраці без якої ЗУАДКомітет не міг би виконати так великих завдань в минулому і не міг би виконати ще більших, як очкують його в майбутньому.

Згідно з вимогами часу і постановами попередніх Зборів акція ЗУАДКомітету в минулому році була скерована в першу чергу на переселення якнайбільшої кількості українських скитальців з Європи до цієї країни, та на морально-правну опіку і матеріальну допомогу потребуючим в Європі. В цій акції ЗУАДКомітет по день 10-го лютого 1951 року вислав до Німеччини, Австрії та Італії 18,184 вимаганих законом завірень на переселення, з чого було 9,184 поименних, а кругло 9,000 безименних завірень на переселення тих українців, що не мають в цій країні нікого такого, що міг би їм допомогти. До того самого часу стараннями ЗУАДКомітету приїхало до Злучених Держав 20,946 нових українських імігрантів. Транспортних коштів ЗУАДКомітетом 241,357.48 доларів, отже пересічено по 12 доларів на особу. В тому самому часі ЗУАДКомітет вислав до Європи на допомогу нашим скитальцям харчів вартості 149,000 доларів та полагодило 23,000 розшуків за рідними і знайомими, в цьому оці 70% успішно.

Це тільки загальні числа, які далеко не вичерпують цілком багатобачної праці ЗУАДКомітету в минулому році, завдяки якій ЗУАДКомітет став загально-українською інституцією міжнародної ваги і значення.

Проте, завдання ЗУАДКомітету ще далеко не закінчені і не завершені! Крім спрощення вже ЗУАДКомітетом поперх 20 тисяч українських скитальців, які сьогодні вже стали високовартісними співтворцями нашого громадського життя, надаючи йому нового розгону та збагачуючи його новими вартостями, на допомогу в переселенні до Америки жде в Європі ще дальших 20,000 українців, які могли б скористати з переселення закону. Поверх 10,000 інших і найбільш знедолених братів і сестер наших в Європі, головно старців, калік і немінних, жде на нашу правну опіку та постійну матеріальну допомогу. Грізне положення в світі та можливості його дальшого розвитку можуть з черги поставити ЗУАДКомітет перед завданнями і обов'язками, вагу і розміри яких сьогодні ще важко передбачити.

Щоб ЗУАДКомітет міг подолати всім тим завданням, він потребує ще більшої Вашої підтримки і співпраці та ще більше спільних зусиль і жертвенності. Тому ЗУАДКомітет закликає Вас:

Ставайте всі членами ЗУАДКомітету! Хай не буде ні одної інституції ані особи, яка не перебрала б і не виконала б частину тої великої праці, що стоїть перед ЗУАДКомітетом!

Піддержуйте ЗУАДКомітет своїми постійними і принагідними пожертвами, бо вони, як і членські вкладки, творять головну фінансову базу для його праці!

Згодуйте готовість прийняти і зацікавитись новими переселенцями, які без Вашої допомоги ніколи не могли б вступити на це благословенне, бо вільне американське землі.

Підтримуйте ЗУАДКомітет серед свого оточення, бо тим допоможете йому в праці та возведете українське ім'я!

Будьте однією великою, патріотичною і жертвенною сім'єю та ділами доказуйте, що серце Ваше відкрите і душа Ваша вразлива на горе і злидні Ваших земляків!

Всесіллю моральною і матеріальною підтримкою ЗУАДКомітету і спільними зусиллями усі ми разом здвигнемо величній пам'ятник нашій історичній зрілості, що просвічуватиме в праці і трудах майбутнім поколінням!

ЗЛУЧЕНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ

Адв. Іван Панчук Д-р Володимир Галан
голова екз. директор

Д-р Лука Мінфуга, Василь Шабатура, адв. Роман І. Смух — заступники голови

Д-р Павло Дубас — секретар; Михайло Дубас — касир

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ: Роман Слободян, Василь Довгань, Олена Лотоцька, Тарас Шинкула, Константин Шевчук.

РАДА ДИРЕКТОРІВ: Марія Демидчук, Катерина Пелешок, Марія Прокопович, Юліан Ревай, Микола Волянський, Іванна Бенцаль, Жіноча Секція ЗУАДК; Олена Штогрин

— Доп. Комісія; Роман Карбівник — Транспортна Комісія.

ПОЗІР! — КОГУС, ТРОЙ, ВОДЕРВЛІТ — ПОЗІР!

ФІЛІА УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

устроює

ВЕЛИКЕ МАНІФЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

В АВДИТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ (UKRAINIAN PARK)

В НЕДІЛЮ, 4. БЕРЕЗНЯ 1951 Р.

Початок віча о 3-тій годині пополудні.

На це Велике Віче запрошувється все українське патріотичне громадянство з цілої околиці.

Вічевий Комітет.

П. Залеський

СПІВЕЦЬ СВОБОДИ

До 80-річчя з дня народження Лесі Українки

Таким же борцем за волю був і Раб-Неофіт, що, відкидаючи угодовство поміркованої громади, визнає тільки збройну активну боротьбу проти ворога: А я піду за ВОЛЮ проти рабства. А виступлю за правду проти вас!

На історичному прикладі, взятому з історії боротьби шотландців за свою незалежність в XIII-XIV ст. (поема „Роберт Брюс“) Лесь Українка переконливо доводить, що тільки безперестанна, безупинна, наполеглива героїчна боротьба може забезпечити перемогу повстанців над ворогом. Шість разів вороги розбивали повстанців. Багато жертв було у цій нерівній боротьбі з сильнішим ворогом. Після шостої поразки вкрай знесилені і зневірений народ підкорився чужинцям. Шотландське панство з самого початку боротьби зрадило свій народ і перейшло на бік ворогів. Провідники повстанців на чолі з Робертом Брюсом емігрують за океан. На безлюдному березі моря в рибальській убогій хатині Роберт Брюс чекає на корабель, який відвезе його далеко від рідної землі на чужину. І раптом погляд Роберта Брюса падає на стіну: там плете свою павутину павук, він зривається і падає, з великим трудом він знову повертається на своє місце і починає знову свою працю... і знову падає. І так шість разів зазнає невдач павук. І тільки на сьомий раз павутинна не обірвалася, і павук успішно закінчив свою працю. І скопився з свого місця Роберт Брюс! Наполегливість павука вразила його докраю. Так не вже ж людина гірша за павука? І Роберт Брюс дав наказ: „На Ватичину! До зброї!“ І на сьомий раз своїм несподіваним і рішучим ударом розбили повстанці свого ворога і здобули блискучу перемогу! В новоутвореній Самостійній Шотландській Державі народ обрав за короля Роберта Брюса, але поставив перед ним умови боронити СВОБОДУ І НЕЗАЛЕЖНІСТЬ свого народу:

Колі ти боронитимеш ВОЛЮ І САМОСТІЙНІСТЬ народу, ... Ми готові тобі і країні послужити мечем і щитом. А коли ти короні англійській віддаєш королівство своє, Ми тебе розвінчаємо... і проти тебе повстанемо...

Лесь Українка свідомо змінила і переіначила історичні факти, щоб ще більше наблизити цю поему до української дійсності, щоб підкреслити, що мова йде тут не про шотландців, а про українців і про їхню боротьбу проти Росії. Лесь Українка в сюжет з чужої історії вклала думки про український народ і про його боротьбу за СВОБОДУ! Далекий від історичної правди, цей твір Лесі Українки захоплює читача, бо він є справжній гімн молоді поетки СВОБОДИ! Поема ця перейнята антиімперіалістичною ідеєю також. Шотландці поважають свободу сусідніх народів. Вони не хочуть віддавати нікому свої землі і не прагнуть загартати чужої території. Народ попереджає про це свого короля:

Ми не ідемо тоді за тобою, щоб чужого добра здобувати. Нам не тісно у рідній країні. Нам не треба в чужу мандрувати.

Лесі Українці було 21 рік, коли вона написала „Роберта Брюса“. І в задумі і в ідеях цієї поеми мав великий вплив М. П. Драгоманов, дядько і вчитель Лесі. Він пропонує молодій поетці ідею Самостійності України і широкі демократичні погляди, завдяки його

науці і великому впливові Лесі Українка стала „людиною і борцем“, як справедливо зазначав М. Драй-Хмара. Під впливом Драгоманова Лесь Українка висловила в своїй поемі Драгоманівський погляд на визвольну боротьбу українського народу: ніякі поразки не повинні спляти боротьби, а навпаки гартувати бойовий дух переможених і готувати їх до нових боїв, бо тільки уперта, безастережна боротьба може привести до перемоги над ворогом. Така основна ідея цієї поеми, така повчальна наука сучасним і майбутнім поколінням борців за свободу і незалежність українського народу.

(Вірність висловленої думки про позитивний характер Драгоманівського впливу стверджує листування між Лесею і Драгомановим. Тим, що роблять наклони на Драгоманова і зневажають його світлі ім'я варто познайомитися з цими листами, а також з працею Драгоманова „Пропалий час“ або „Україна під Московським Царством“ та з іншими його працями).

Поруч з Антесом, можна також поставити образ героя поеми „У пущі“ Річарда Річарда — великий мистець-скульптор, гордий, незалежний, сміливий, рішучий і відданий своєму високому мистецтву. Річард — свободолюбний, „одважний, вільний і непримиримий, покірний тільки правді і красі“. У своєму мистецтві він ставить завдання відобразити прагнення людства до свободи. Його мистецька мрія — це мрія людства про Волю.

В поемі „Одне слово“ ідея СВОБОДИ втілюється в широкій, узагальненій формі, „ОДНО СЛОВО“, позбавившись якого людина гине. Політичний засланець до Сибіру жертва жорстокого московського тероризму, не може з'ясувати тубільцям-якутам того, що найдорожче для людини — СВОБОДА. Якути його не розуміють, не розуміють причини його скорбот, бо в їхній лексичній не було слова „свобода“. І засланець з великої туго за волею вмирав:

... Я від туго Вмираю, що у вас ніяк не звяється. Хоч єсть його безміри і шати м'яко. А те, від чого міг би я жити. Не звяється теж ніяк: немає слова.

Несправді, як довів акад. А. Кримський, слово „воля“ є в якутській мові. Проте для художнього задуму не має значення, що Лесь Українка цей факт зігнувала. В образі політичного засланця Леся Українка накреслила постать засланого в Сибір українського поета Павла Грабовського. Оригінальним задумом поетка показала пристрасне прагнення до Свободи тих героїчних

борців, що не боляться ні тюрем, ні сибірських морозів, ні каторги, ні смерті.

Одвічну боротьбу людського духу за Волю, за Правду показала Лесь Українка і в своїй чудовій „Лісовій Пісні“. В житті людському панус неволя, тому що воно загубило гармонійний зв'язок з природою. І навпаки — там є Воля, де цей зв'язок з Природою не загублений.

Найвище благо для людини — СВОБОДА. Той неминуче гине, хто зрадить свою вільнолюбну натуру. Таку ідею висловлює Лесь Українка в своїй надзвичайно цікавій і оригінальній обробці світового сюжету — в драматичній поемі „Камінний Господар“. Головний герой поеми Дон Жуан — це уособлення вільнолюбства, прагнення абсолютної свободи в житті взагалі і зокрема в суспільних стосунках. Коли Дон Жуан під впливом Донни Анни переймається владолюбними мріями, коли складає їй під ноги „свою так буйно виконану волю“, коли він зраджує свою індивідуальність як „лицаря ВОЛІ“ — він за це гине! В цьому високомистецькому творі найчистіше втілена ідея СВОБОДИ ЛЮДИНИ. Самодержавна, тоталітарна влада — це найбільший ворог СВОБОДИ, ворог свободи народу і ворог свободи окремої людини! Самодержавно-тоталітарна влада і свобода — це антагоністи, яких ніколи не можна примирити. Твір цей звучить як рішучий протест проти самодержавства, проти тоталітаризму. З новою силою в часі час звучать ці вільнолюбні ідеї і прагнення СВОБОДИ!

Вся ця невмируща творчість великої поетки українського народу Лесі Українки — це урочиста, могутня ПІСНЯ ДО СВОБОДИ!

Через усю творчість великої поетки — від початку і до кінця — ліне ця могутня ПІСНЯ СВОБОДИ. „Святая величавна мрія“ про волю окрилювала всю героїчну поезію Лесі Українки, надавала їй творам енергійної мужності, сили і болювого завзяття. Визвольні галла поетки і її бойові заклички до боротьби за свободу нагадуватимуть борців за Волю України завзяттям і бадьорістю, хоробрістю і сміливістю, непримиримістю і безкомпромисовістю, вірою і упевненістю в конечну перемогу українського народу в боротьбі за своє визволення і Свободу! Перед своєю поетичним словом поетка поставила великі завдання і воно ці завдання виконало:

Слово! Моя ти єдина зброя! Ми не повинні загинути обом! Може в руках невідомих братів Станеш ти кращем мечем на каті! Бризне клинок об залізо кайданів, Пде дуна по твердих тиранів, Стринешся з брязкотом інших мечей. З гуком волик, не тюремних речей.

МЕСТНИКИ ДУЖИ ПРИПМУТЬ МОЮ ЗБРОЮ. КИНУТЬСЯ З НЕЮ ОДВАЖНО ДО БОЮ!

Зброя моя, послужити водам Краще, ніж служити ти хворим рукам!

... Я від туго Вмираю, що у вас ніяк не звяється. Хоч єсть його безміри і шати м'яко. А те, від чого міг би я жити. Не звяється теж ніяк: немає слова.

Несправді, як довів акад. А. Кримський, слово „воля“ є в якутській мові. Проте для художнього задуму не має значення, що Лесь Українка цей факт зігнувала. В образі політичного засланця Леся Українка накреслила постать засланого в Сибір українського поета Павла Грабовського. Оригінальним задумом поетка показала пристрасне прагнення до Свободи тих героїчних

борців, що не боляться ні тюрем, ні сибірських морозів, ні каторги, ні смерті.

Одвічну боротьбу людського духу за Волю, за Правду показала Лесь Українка і в своїй чудовій „Лісовій Пісні“. В житті людському панус неволя, тому що воно загубило гармонійний зв'язок з природою. І навпаки — там є Воля, де цей зв'язок з Природою не загублений.

Найвище благо для людини — СВОБОДА. Той неминуче гине, хто зрадить свою вільнолюбну натуру. Таку ідею висловлює Лесь Українка в своїй надзвичайно цікавій і оригінальній обробці світового сюжету — в драматичній поемі „Камінний Господар“. Головний герой поеми Дон Жуан — це уособлення вільнолюбства, прагнення абсолютної свободи в житті взагалі і зокрема в суспільних стосунках. Коли Дон Жуан під впливом Донни Анни переймається владолюбними мріями, коли складає їй під ноги „свою так буйно виконану волю“, коли він зраджує свою індивідуальність як „лицаря ВОЛІ“ — він за це гине! В цьому високомистецькому творі найчистіше втілена ідея СВОБОДИ ЛЮДИНИ. Самодержавна, тоталітарна влада — це найбільший ворог СВОБОДИ, ворог свободи народу і ворог свободи окремої людини! Самодержавно-тоталітарна влада і свобода — це антагоністи, яких ніколи не можна примирити. Твір цей звучить як рішучий протест проти самодержавства, проти тоталітаризму. З новою силою в часі час звучать ці вільнолюбні ідеї і прагнення СВОБОДИ!

Вся ця невмируща творчість великої поетки українського народу Лесі Українки — це урочиста, могутня ПІСНЯ ДО СВОБОДИ!

Через усю творчість великої поетки — від початку і до кінця — ліне ця могутня ПІСНЯ СВОБОДИ. „Святая величавна мрія“ про волю окрилювала всю героїчну поезію Лесі Українки, надавала їй творам енергійної мужності, сили і болювого завзяття. Визвольні галла поетки і її бойові заклички до боротьби за свободу нагадуватимуть борців за Волю України завзяттям і бадьорістю, хоробрістю і сміливістю, непримиримістю і безкомпромисовістю, вірою і упевненістю в конечну перемогу українського народу в боротьбі за своє визволення і Свободу! Перед своєю поетичним словом поетка поставила великі завдання і воно ці завдання виконало:

Слово! Моя ти єдина зброя! Ми не повинні загинути обом! Може в руках невідомих братів Станеш ти кращем мечем на каті! Бризне клинок об залізо кайданів, Пде дуна по твердих тиранів, Стринешся з брязкотом інших мечей. З гуком волик, не тюремних речей.

МЕСТНИКИ ДУЖИ ПРИПМУТЬ МОЮ ЗБРОЮ. КИНУТЬСЯ З НЕЮ ОДВАЖНО ДО БОЮ!

Зброя моя, послужити водам Краще, ніж служити ти хворим рукам!

... Я від туго Вмираю, що у вас ніяк не звяється. Хоч єсть його безміри і шати м'яко. А те, від чого міг би я жити. Не звяється теж ніяк: немає слова.

Несправді, як довів акад. А. Кримський, слово „воля“ є в якутській мові. Проте для художнього задуму не має значення, що Лесь Українка цей факт зігнувала. В образі політичного засланця Леся Українка накреслила постать засланого в Сибір українського поета Павла Грабовського. Оригінальним задумом поетка показала пристрасне прагнення до Свободи тих героїчних

борців, що не боляться ні тюрем, ні сибірських морозів, ні каторги, ні смерті.

Одвічну боротьбу людського духу за Волю, за Правду показала Лесь Українка і в своїй чудовій „Лісовій Пісні“. В житті людському панус неволя, тому що воно загубило гармонійний зв'язок з природою. І навпаки — там є Воля, де цей зв'язок з Природою не загублений.

Найвище благо для людини — СВОБОДА. Той неминуче гине, хто зрадить свою вільнолюбну натуру. Таку ідею висловлює Лесь Українка в своїй надзвичайно цікавій і оригінальній обробці світового сюжету — в драматичній поемі „Камінний Господар“. Головний герой поеми Дон Жуан — це уособлення вільнолюбства, прагнення абсолютної свободи в житті взагалі і зокрема в суспільних стосунках. Коли Дон Жуан під впливом Донни Анни переймається владолюбними мріями, коли складає їй під ноги „свою так буйно виконану волю“, коли він зраджує свою індивідуальність як „лицаря ВОЛІ“ — він за це гине! В цьому високомистецькому творі найчистіше втілена ідея СВОБОДИ ЛЮДИНИ. Самодержавна, тоталітарна влада — це найбільший ворог СВОБОДИ, ворог свободи народу і ворог свободи окремої людини! Самодержавно-тоталітарна влада і свобода — це антагоністи, яких ніколи не можна примирити. Твір цей звучить як рішучий протест проти самодержавства, проти тоталітаризму. З новою силою в часі час звучать ці вільнолюбні ідеї і прагнення СВОБОДИ!

Вся ця невмируща творчість великої поетки українського народу Лесі Українки — це урочиста, могутня ПІСНЯ ДО СВОБОДИ!

Через усю творчість великої поетки — від початку і до кінця — ліне ця могутня ПІСНЯ СВОБОДИ. „Святая величавна мрія“ про волю окрилювала всю героїчну поезію Лесі Українки, надавала їй творам енергійної мужності, сили і болювого завзяття. Визвольні галла поетки і її бойові заклички до боротьби за свободу нагадуватимуть борців за Волю України завзяттям і бадьорістю, хоробрістю і сміливістю, непримиримістю і безкомпромисовістю, вірою і упевненістю в конечну перемогу українського народу в боротьбі за своє визволення і Свободу! Перед своєю поетичним словом поетка поставила великі завдання і воно ці завдання виконало:

Слово! Моя ти єдина зброя! Ми не повинні загинути обом! Може в руках невідомих братів Станеш ти кращем мечем на каті! Бризне клинок об залізо кайданів, Пде дуна по твердих тиранів, Стринешся з брязкотом інших мечей. З гуком волик, не тюремних речей.

МЕСТНИКИ ДУЖИ ПРИПМУТЬ МОЮ ЗБРОЮ. КИНУТЬСЯ З НЕЮ ОДВАЖНО ДО БОЮ!

Прийде час, і здійсняться пророчи віщування поетки, в яких вона висловлює свою непереможну віру у визволення свого народу від пут і кайданів неволі:

Усудне божий гнів, Мнється кара божя, І встане велетень тоді, Розправить руки грізи І зміить розріє на собі Усі дроті залізи...

І тоді прийде та сподівана ВОЛЯ, про яку все життя своє мріяла і за яку боролась наша велика патріотка і надхнена поетка з прометеївською полум'яною СВОБОДОЛЮБНОЮ ДУШЕЮ:

І правда лавром чоло укітчас, І агіє зло, українце віками, В честь ВОЛІ НОВОЇ хвалу співець заграс: На ВІЛЬНИХ струнах ВІЛЬНИМИ руками!

Кінець

ПАН-АМЕРИКАНСЬКІ ІГРИЦА В АРГЕНТИНІ

Авелланда, Аргентина. — Перші Пан-Американські ігриця, звані Пан-Американською Олімпіадою, відкрито тут у приватності 40,000 осіб. Справжні ігриця почнуться завтра. Вступні церемонії зазначилися підготовою до спортивних змагань на лад старинних греків і до модерних, що їх в Аргентині приписують президентів Перрону, бо вони виславилиють президента Аргентини, Хуана Перрона. Перрон і його жінка Еліта Argentinenses на відкритті Олімпіади, На здвиг приїхали спортсменів з синапдяти американських республік, включаючи й Злучені Держави.

ТРАДИЦІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“

В ДНІ 3. БЕРЕЗНЯ 1951 Р. В НЬО ЙОРКУ

В БЕТОВЕН ГОЛ, 210-14 Е. 5-та ВУЛИЦЯ.

Запрошення і карти вступу можна набути в крамничці: „Надія“, 46 Е. 7-ма вул. „Наш Базар“, 151 Еве. „А“ і „Сурма“, 11 Е. 7-ма вул., а в дні вечериць при касі від 6. години ввечері.

„ВЕЧІРНІ ОСВІТНІ КУРСИ“

710 Е. 9-та ВУЛ. В НЬО ЙОРКУ

— отвирють — НОВІ ВІДЦІЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА

для дітвори й юнацтва.

ВПИСИ: вівторок, п'ятниця, субота від 5—6

УВАГА! ЧЕСТЕР, ПА! УВАГА!

ТОВАРИСТВО Ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ВІД. 158 У. П. СОЮЗУ

ЗАПУСТНИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 3-го БЕРЕЗНЯ (MARCH 3) 1951 Р.

Початок 9-та година ввечері — до пізної.

НА ІСТ ЧЕСТЕР, 701 GREEN STREET.

Отрим просямо всіх знайомих і приятелів прийти на ту забаву, а кожний член обов'язково має бути присутнім і знайомих привести. За добру забаву ручить — Комітет.

УВАГА! КОМІТЕТ ЧЛЕНІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

подає до відома Ваш. Громадян, що заповіджені ним вечериці на день 3. березня ц. р. (710-712 Е. 9th St., N. Y. C.)

НЕ ВІДБУДУТЬСЯ з незалежних від нього причин. Натомість Комітет влаштує вечериці на весну сеїчас після Великодня ц. р.

УВАГА! ЛУДЛОВ, СПРІНГФІЛД, ГОЛПЛОК, ЕМЕРСТ, САВТ ДІРФІЛД, МАСС!

СТАРАНИМ АМАТОРСЬКОГО ГУРТКА В ЛУДЛОВІ

В НЕДІЛЮ, 4-го БЕРЕЗНЯ (MARCH 4) 1951 Р.

о 6-ій год. ввечері в церквіній салі в Луудлові

превеседа імпреза п. н.:

„ВЕЧІР СМІХУ“

Приходьте всі пізнати перлин українського гумору!

Амант, Гурток в Луудлові.

УВАГА! НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Стараним КОМІТЕТУ Української Православної Церкви св. ВОЛОДИМИРА

буде висвітлений Вн. н. В. Стасюком БОЛЬШОВИЙ ФІЛЬМ:

„УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО“

В НЕДІЛЮ, 4. БЕРЕЗНЯ (MARCH 4) 1951

В САЛІ ПАРАФІ, 331 Е. 14 ВУЛ.

Початок в 7. год. ввечері. Вступ 50 центів.

До цього фільму будуть долучені знімки з СВІТОВОГО ВИСТАВИ 1939 р. та УКРАЇНСЬКИЙ БАЛЕТ від сер. В АБРАМЕНКА.

Довід призначений на дальшу розбудову Української Оселі.

До ласкової участі запрошувється всіх українців, як також і тих, що мали змогу приїхати сюди через фірму Українського Села.

Комітет.

„Щаслива“ молодь Советського Союзу

(Закінчення зі сторони 2-го)

Конференція Української Вільної Академії Наук

В суботу, 10 лютого в приміщенні Нюйорського Історичного Товариства відбулася урочиста конференція УВАН в ЗДА, присвячена огляду минулої діяльності Академії і перспективам майбутньої праці.

Доповідь проф. Філіпа Е. Мозлі: „Співпраця американської і української науки“.

Проф. Мозлі (Колумбійський Університет) почав свою промову з твердження, що американські учені тепло зустрічають розгорнення праці УВАН в цій країні, надто ті учені, що працюють над проблемами Східної Європи. Він особливо відзначив вагу публікацій в англійській мові для ознайомлення американського

наукового світу з українськими проблемами і привітав редакторів з випуском Першого Наукового Збірника УВАН.

Проф. Мозлі згадав ту велику роль, яку відіграли українські інтелектуали в історії українського відродження 19 сторіччя і зазначив, що тепер на долю українських учених, що живуть у вільному світі, випала доля далі плекати вільну українську думку і робити свій вклад у світову науку.

Доповідач висловив надію, що українські вчені не занадто розчаровані в Америці. Він нагадав, що це є країна вільної ініціативи, де життя не є організовано в таких рямцях, як то бувало в тоталітарних країнах, де бувають усякі державні фонди та інституції. Через це важкі бувають перші кроки кожної нової інституції і кожного новоприбулого ученого.

Проф. Мозлі дав кілька порад щодо праці Академії та окремих учених. Він порадив проявляти більше ініціативи у праці Академії, більше спільних зусиль у її розбудові і розвитку. Кожному ученому він радить якнайшвидше опанувати англійську мову і знаходити зв'язки серед учених свого фаху — американців. Спільні інтереси завжди об'єднують американських і українських учених. Далі — треба забезпечити добрі англійські переклади своїх праць і намагатися їх публікувати у відповідних американських виданнях. УВАН

РОЗШУКИ

Пошукує **МИХАЙЛА ЛІСНКА**, сина Пам'яті, поєзда Доліна, Старий Самбір, Л. Григорій Лісник, сина В. сина. Хто знає про нього, або він сам, прошу ласкаво з'ясуватися до:

FRED LAKE, 47-21 — 45th St., Woodside, N. Y.

Пошукує свою сестру **ЕВУ ДОРОШ** з дому ОГРКО, зі села Кобилівка Румели, пов. Яворів. Вийшла до Америки в 1935 році. Прошу голоситися на адресу:

MARIA KOKOSKI, 68 Hallet St., Winnipeg, Man., Canada.

ПОШУКУЮ:

Д-р **УЛІАНА КАРТОКА**, що був адв. у Львові.

п. **АНЮ КОВРИНСЬКУ**, бібліотечарку Н.Т.Ш. зі Львова.

Мгр. **СОЛОМОНОВИЧУ**, коніципентку адв. зі Львова.

Жде з подякою відомості:

LYDIA SAWCZAK c/o Mrs. Christensen 125 Fairfield Drive, Short Hills, N. J.

ІВАН БАСИСТІЙ, сина Миколи і Євгені (з дому ПАЛАМАР'ЮК), родом з Садирки, Буковина, шукає когось з родини. Прошу з'ясуватися на адресу:

IVAN BASISTEI, 2198 Cambridge St., Los Angeles 6, Calif.

Професійні оголошення

Dr. Med. R. TYLBOR 59 East 3rd St. (коло 2nd Ave.) N.Y.C. Tel. GRamercy 5-3993. Внутрішні недуги. Fluoroscopus, X-ray Electrocardiography, Analysis. Переводимо аналізу крові для супружних дозволів. **Офісний година:** щодня 1-3 і 5-8 р.м. В неділю від 10-2 попол.

Dr. S. CHERNOFF 223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C. Tel. GRamercy 7-7697.

Острі і довготривалі недуги чоловіків і жінок. Шкірни. X-Ray. Родуத்து жид лікуємо без операції. Переводимо аналізу крові для супружних дозволів. **Офісний година:** Щодня від 10 раню до 6:45 вечорі. В неділю від 11. до 1 попол. Екзамінація \$3.00.

Д-р М. МАЙЗЕЛ лікує гострі і застарілі недуги чоловіків і жінок, шкірни, загальне ослаблення, нерви і міхури, ревматизм, переводить аналізу крові в сечі. **Провірка \$3.00.**

107 E. 17th St., NEW YORK CITY коло 4-тої Евено і Юнон Сквер **Година:** Щодня 10—1 сполудня 6—7. В неділю 11 ранку до 1 попол.

УВАГА! УВАГА!

БІБЛІОТЕКА ЗА \$3.90!

1) У. Самчук: **ОСТ**, Том I. „Моє родинне Хутір“, роман у 3-ох частинах, 584 ст. друку, ціна \$2.00
2) Домонтович: **БЕЗ ГРУНТУ**, повість з відомого життя інтелігенції, 217 ст. друку, ціна \$1.10.

3) Б. Лепкий: **КРУТИК**, повість з козацьких часів, 173 ст. друку ціна \$0.80.

Всі три книжки високоинтересно оформлені і дають змінене насвітлення трьох різних епох українського життя. Маючи ці три книжки, маєте маленьку українську бібліотеку!

Окрім того постачасмо для хохів вивчати англійську мову такі підручники:

1) **АНГЛО-УКРАЇНСЬКІ СЛІВНИК**, Подвезка, 50 тисяч слів з вимовою, ціна \$4.75.

2) **Фесенко: ПЕРШІ КРОКИ**, загально-визначний підручник для вивчення англійської мови в тексті 30 лекцій, повсякденна вимова, ціна \$1.00.

Замовлення виконуємо негайно цілком оплати належності. За пор до доставляємо по 10 центів від книжки.

Замовлення слати: **МУСНАЛЮ БОРЕСЬКУ** Publisher P. O. Box 414, Cooper Sta., New York 3, N. Y. USA

мас спеціально подбати про цю діяльність і мати спеціальну Референтну Службу. Також проф. Мозлі вважає, що добре було би негайно приступити до видання журналу в українській мові, який допоміг би об'єднати українців в цілому світі.

Наприкінці проф. Мозлі згадав про своє перебування на Україні та про гостинність українців і побажав українським ученим та УВАН якнайбільше успіхів.

Доповідь проф. Михайла Ветухова

Проф. Ветухів коротко зупинився на історії українських наукових інституцій в 19 і 20 віках, що знайшли своє вивіщення в заснуванні в 1918 році, в Українській Незалежній Державі, Української Академії Наук, яку тоді очолював учений світової слави Володимир Вернадський. Доповідач розповів про ентузіазм українських учених, про досягнення Української Академії в той час, як вона ще мала можливість творити, про сотні виданих наукових праць.

Далі професор Ветухів спинився на періоді розгону 1930-их років, назвавши імена видатних українських учених, загиблих в тюрмах і на засланнях. З цього часу Академія стала експозитурою Москви. Проф. Ветухів навів кілька цитат з статтів, помічених у „Вістях Академії Наук УССР“. Про що би учені не писали і про що пишеш, чи про переживання крові, чи про мовознавство, вони повинні будувати свої наукові твори за вказівками „великого ученого“ Сталіна і дякувати йому за вказівки в методології наукової праці.

Наука на Україні штучно поставлена в такі вузькі рамки, що будьякий вільний розвиток її виключений.

В 1945 році ті учені, що врятувалися з-за залізної заслонки і переходили перебували здебільшого в Німеччині та Австрії, об'єдналися в Українській Вільній Академії Наук. Було проведено багато наукових конференцій, видано 65 назов наукових творів, здебільшого в українській мові, нав'язано зв'язки з ученими різних країн світу, розбудовано Музей-Архів.

Після візду учених з Німеччини члени Академії знайшлися в різних країнах світу, а основна їх частина в ЗДА. Де тепер перебуває 19 дійсних членів Академії, в Канаді перебуває 9, у Франції — 4, в інших країнах по 1-2. Частина ще в Німеччині.

Від 15 квітня 1950 року відновлено працю в ЗДА. До Академії належать такі відомі вчені, як брати Степан і Володимир Тимощенки, що працюють в Паоло Алто, Каліфорнія.

проф. О. Грановський, проф. Р. Смазь - Стоцький, проф. Д. Чижевський, проф. Г. Махов та низка інших.

Професор Ветухів зупинився на завданнях Академії — об'єднати українських учених, нав'язати зв'язок з американськими ученими і науковими інституціями, активно розгорнути видавничу працю, бо матеріял до видання є уже дуже багато, упорядкувати цінний Музей-Архів, допомогти нашим ученим дістати фахову працю. Перші кроки уже зроблено — видано Перший Збірник Наукових Праць і нав'язуються зв'язки з американським науковим світом, чому прикладом є наявність на сьогоднішній зборок професора Колумбійського Університету і фахівця в питаннях Східної Європи — проф. Філіпа Мозлі.

Доповідач кінчав словами про те, що в той час, як на рідних землях наші люди є в тюрми, тут, на волі, українські вчені повинні зробити все, що в їх силах, щоб належно розвивати і достойно репрезентувати вільну українську науку, очолену УВАН.

Слово проф. Дам'яна Горнякєвича

Проф. Горнякєвич, що головував на зборах, згадав про ентузіазм українських учених, які працювали в трудних умовах еміграції. Він згадав час, коли в Авгсбурзі, в приміщенні ДП табору, відбувалось зразу по три наукові конференції. З тим же ентузіазмом українські учені будуть працювати і далі.

Доповідь проф. Володимира Порєського про Декабристів на Україні

В своїй надзвичайно цікавій викладом доповіді, побудованій на вивченні новознайдених матеріялів, проф. Порєський розповів про Декабристів на Україні. Як живі пройшли перед слухачами постаті декабристів — брати Муравйови, Пестель та інші.

Доповідач згадав про інтерес декабристів до Американської Конституції 1787 року, згадав, як вони шанували Вашингтона. Революційні ідеї декабристів від початку минулого століття, через Драгоманова і дальші покоління революціонерів, були донесені до 1917 року.

Торговець худоби і залізничний кондуктор в містечку Мінеола, у штаті Тексас, як давні переїздячі вороги, зустрілися при сидінку в ресторані. При цій нагоді витягнули револьвери і стріляли до себе. Перший агітував торговець, другий — кондуктор. Кондуктор, Джек Гендерсон, витягнув свій ніж і ним порізав труп, заки самий помер.

ДОБРА ВІСТКА ДЛЯ ЖІНОК

Чи ви страхаетесь того „часу“, що приходить кожного місяця і чи терпите від гострих судорог підчас періоду? Ось винні є полєкція на такі важкі терміни. Для жінок, які терплять і зазнають лиха в часі місячних періодів, нова наукова формула, звана PIRON, дає радісну полєкцію в болях і судорогах. Тисячі жінок і дівчат мають тепер довіря до PIRON-у тому, що він дає дивну полєкцію підчас місячних періодів. ПОСТАРАЙТЕСЯ ЗА ПАЧКУ ТЕПЕР І ТРИМАЙТЕ ЇЇ НА ЧАС, КОЛИ ВІДЧЕТЕ ПОТРЕБУВАТИ ПОЛЄКЦІЇ. Правильна ціна за PIRON є \$3.00 за одну пачку. Однак за спеціальним порозумінням для читачів цієї газети ви можете отримати пачку PIRON за \$1.00. Надзвичайна офєрта. Писар-інструкції тільки \$1.00. Вскі і барви \$1.00.

Magie "Pysar" Pen

\$1.00 Post-Paid ВЧАСНИЙ Великий Дарунок!

Спеціальне перо до восьми писання писанок. Традиційний спосіб опанує скорішим модерним писаром. Чудові візирі виконані прегарно на писанці без труднощів, бо писар пише всі рази рівно і чисто. Надзвичайна офєрта. Писар-інструкції тільки \$1.00. Вскі і барви \$1.00.

ARTCRAFT SUPPLY CO. 600 Michigan Bldg., Detroit 26, Mich. Enclosing \$1.00. Please send Special Pysar Pen.

Name _____
Address _____
City _____ State _____

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЯ

ДЖЕРЗІ СИТИ, Н. Дж. Свято Соборности

Заходами місцевого українського громадянства, зокрема тієї його частини, що зорганізоване в рухливий „Чорноморський Січ“ відбулося в Джерзі Ситі дня 28. січня 1950 р. свято роковий великого українського державного акту з дня 22. січня 1919 р., яким проголошено українську соборність.

На програму свята зложились виступи солєстів, декламаті та святочна промова. Пани Марія Полянж-Лисогір відповідала три пісні Гайворонського, а між ними і „Синю чічку“. Широко знава з естради та оперових виступів співачка і тим разом уповні впровадила покладені на неї надії. Її голос присміяний, сильний, а інтерпретація відповідала пісень добра та переконлива. Голосом орудувала вона справно і вміло. Другий солєст п. Крук Е. відспівав „Ніч“ Гнатюшина, „Дивлюся на небо“ Наході та „Лети моя думко“ в аранж. Гайворонського. Його присміяний теноровий голос та з чуттям відспівані пісні з'єднали йому вповні всіх слухачів.

Декламатори були добрі. Діточі декламаті Володимир Рудакєвич („22. січня“) та Лили Гріца („Крути“) зробили на всіх якнайкраще вражіння. П. Іван Миронович, що віддекламував теж поезію, присвячену Крутам, показав себе неабияким рецитатором. Його голос, інтерпункція та відхід доказували, що тут мається до діла з таланом.

При піані була знана наша п'ятидесятка панна Оля Дмитрів. Її шмоллою акомпаніменту задилювали успіх в невеликій мірі обєс солєсти.

Свято відкрив речевим і коротким словом о. Мельник, а довшу промову, присвячену актові 22. січня виголосив п. В. Мудрий, представник УККомітету. Започаткувала свято п. Оля Масакєвська відспіванням американського гімну. Закінчено його українським національним гімном. Впорядником свята був п. Микола Петришин, який і закінчив його коротким змістовним словом.

З нагоди цього свята зложили пожертви на Народний фонд по \$5: П. Дзідюра, Б. Шустакєвич; по \$2: Ф. Савчук, Ст. Гріца, І. Слукя, А. Масакєвська, І. Гринів, С. Микитюк, І. Жарський, Н. Петришин, П. Побігун, Ст. Гладкий, Н. Зяць, В. Гіль; по \$1: І. Домарський, Н. Бурак, К. Піддубчишин, п. Филік, М. Бідак, Т. Волошин, П. Кейса.

Дрібні Оголошення

ДМ. ЗАХАРЧУК, архітект-маляр, 664 E. 20th St., Northampton, Pa. Phone: 2810.
Малює: церкви, образи, сценерії, портрети. Виробляє: хоругви, прапори, плашати, іконостаси, балдахими, тетраподи. — Пишіть по ширшій інформації.

ПЕРЕВІЗ

ПАСАЖИРІВ, ВАГАЖУ, РЕЧЕН з портів, з залізодор, до пасторатів і т. ін. на рідні відстані.
Телефон: від 6 ранку до 10 веч. щоденно: **CYpress 9-7879**
M. Shulgin Transportation Bureau 2066 Anthony Ave., New York 57, N.Y.

НА ШЕВЧЕНКІВСЬКІ РОКОВИНИ

та ін. національні свята

ТРИ великі (22x18 ОБРАЗИ виконання Е. Козака:

1. ТРИЗУВ золотий на блакитному полі в обвідці.
2. ШЕВЧЕНКО в молодому віці. ФРАНКО у вивітці.

Всі три образи на білому добром картоні за \$1.50 враз з пересилкою.
Всякі українські книжки, давніше видані і тепер. Каталог безплатно.
Замовляти: **УКРАЇНСКА КНИГАРНЯ** 11672 McDUGALL AVENUE DETROIT 12, MICH., U.S.A.

НЕЗВИЧАЙНА НАГОДА ВЛАСНОГО ВИРОВУ

КАПЕЛЮХИ

3 найліпшого фільтру **ВІД \$3.95 ДО \$12.50.**
Нові модні в-рнірки красках Відносною купувати у нас капелюхи.
Продаємо також краватки, плащі і пальто.
(Говоримо по українськи)
DUNLEY HAT SHOP 14 Saint Mark's Place (bet. 2 and 3 Aves.) New York City GR. 5-3733

Lytwyn & Lytwyn UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Обслуга Шіра і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE NEWARK, NEW JERSEY ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
арядку погребам по \$150 уніт так низький як ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 37 E. 5th ST., NEW YORK CITY Dignified funerals as low as \$150 Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронками в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. (1)Petros 4-2588

ТАРЗАН, ч. 2541. Чи обчислення завели?

„Вона зімліла“ — захарчав Грідлі. „Без кисня ми всі погинеємо“.

„Чотириста дві в'ят'десять-пять миль“ — запримітив Тарзан. — „Боже! Коб тільки Перрі мав радію!“ закликав Френклин. „П'ятьсот миль“ — застог

гнів Тарзан. На це Френклин сказав шепотом: „Мені жалко, Тарзано, Перрі помилився“ — і впав надолівку. Усею своєю

силою Тарзан відкрив застичку від тенку і тоді дався чути свист, потім настала тишина, а міра показала напис: „Порожній!“.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. КАСІРА У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ СІЧЕНЬ 1951 РОКУ

ПРИХІД:

Відділ	Заплата	Відділ	Заплата
1	349.28	174	31.98
2	217.07	175	1,076.56
3	145.19	176	498.96
4	115.80	177	315.59
5	896.17	178	854.11
6	89.60	179	1,185.95
7	294.25	180	453.47
8	922.02	181	172.21
9	361.81	182	317.82
10	243.16	183	237.32
11	170.48	184	109.42
12	58.85	185	60.18
13	201.11	186	94.77
14	728.81	187	130.66
15	116.87	188	145.85
16	130.92	189	252.24
17	148.19	190	47.25
18	12.73	191	204.75
19	1,434.37	192	516.97
20	248.59	193	59.22
21	293.77	194	991.67
22	134.70	195	32.43
23	532.48	196	55.88
24	157.78	197	29.47
25	216.63	198	73.29
26	289.35	199	383.28
27	96.76	200	558.66
28	139.12	201	41.62
29	31.10	202	10.00
30	819.12	203	1,063.76
31	30.68	204	94.44
32	136.70	205	1,035.49
33	237.93	206	239.01
34	294.53	207	21.57
35	763.17	208	122.13
36	52.48	209	325.07
37	80.36	210	78.03
38	500.98	211	913.61
39	59.73	212	136.83
40	225.32	213	68.95
41	1,229.05	214	114.28
42	168.51	215	1,344.44
43	97.00	216	461.78
44	50.04	217	1,325.38
45	222.31	218	1,867.20
46	385.02	219	4,490.34
47	135.86	220	167.23
48	100.55	221	624.75
49	548.03	222	89.91
50	146.68	223	65.48
51	230.57	224	442.01
52	953.95	225	130.00
53	512.76	226	229.25
54	380.96	227	1,461.50
55	48.81	228	18.89
56	180.38	229	108.10
57	592.27	230	195.43
58	1,626.71	231	800.18
59	186.55	232	272.89
60	291.92	233	192.48
61	185.39	234	1,260.38
62	179.59	235	1,101.20
63	8.64	236	654.07
64	421.74	237	2.12
65	617.19	238	2.12
66	189.84	239	280.09
67	64.32	240	284.50
68	117.16	241	4.88
69	74.23	242	281.48
70	584.65	243	97.54
71	1,180.46	244	69.20
72	167.09	245	106.84
73	89.40	246	33.67
74	29.37	247	11.89
75	134.20	248	792.59
76	188.83	249	352.10
77	93.88	250	185.97
78	1,220.94	251	357.89
79	406.82	252	52.05
80	378.64	253	157.82
81	300.49	254	32.28
82	413.26	255	644.51
83	507.03	256	241.58
84	311.34	257	64.84
85	399.68	258	114.15
86	24.59	259	49.54
87	79.89	260	199.77
88	4,035.14	261	78.37
89	47.82	262	887.65
90	402.04	263	114.64
91	682.78	264	794.51
92	123.35	265	26.42
93	205.41	266	466.54
94	235.43	267	330.88
95	37.26	268	432.97
96	2,257.28	269	74.68
97	147.92	270	368.88
98	333.75	271	291.41
99	359.15	272	1,136.20
100	1,486.84	273	94.64
101	179.66	274	27.26
102	132.62	275	71.78
103	222.30	276	207.85
104	22.64	277	542.29
105	35.73	278	24.66
106	1,442.73	279	317.11
107	101.88	280	195.23
108	35.24	281	29.37
109	130.67	282	193.75
110	333.04	283	586.48
111	109.25	284	735.35
112	93.09	285	123.67
113	399.28	286	186.21
114	323.53	287	638.61
115	104.75	288	1,159.61
116	487.60	289	388.56
117	150.98	290	38.39
118	149.99	291	331.92
119	928.20	292	811.43
120	148.36	293	26.91
121	28.49	294	159.10
122	1,247.79	295	124.69
123	23.84	296	173.07
124	196.58	297	549.63
125	343.96	298	29.22
126	110.85	299	207.86
127	52.43	300	322.91
128	228.98	301	420.81
129	405.85	302	66.76
130	142.24	303	219.88
131	182.33	304	183.40
132	115.06	305	69.19
133	328.30	306	425.50
134	376.52	307	24.61
135	319.66	308	83.17
136	65.57	309	30.25
137	167.81	310	11.26
138	349.59	311	31.85
139	975.35	312	678.41
140	148.36	313	127.52
141	152.37	314	293.63
142	372.84	315	140.35
143	415.86	316	409.66
144	220.52	317	125.73
145	112.35	318	81.97
146	57.64	319	192.58
147	910.98	320	390.81
148	81.44	321	1,162.52
149	528.51	322	135.69
150	232.99	323	214.13
151	112.75	324	42.79
152	468.22	325	286.25
153	34.02	326	145.57
154	703.66	327	280.03
155	359.30	328	131.91
156	346.65	329	74.93
157	55.59	330	820.78
158	420.88	331	55.79
159	260.23	332	526.98
160	37.78	333	215.60
161	149.86	334	14.81
162	284.26	335	624.68
163	69.62	336	353.38
164	159.35	337	378.36

МОЛОДЕЦЬКИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

Відділ	Заплата	Відділ	Заплата
1	13.37	190	4.73
2	18.21	191	38.52
3	26.25	192	62.01
4	93.22	193	24
5	37.15	194	194.37
6	94.74	195	7.50
7	14.78	196	25
8	15.77	197	16.50
9	47.92	198	72.29
10	22.12	199	1.67
11	29.45	200	6.45
12	188.59	201	837.25
13	12.82	202	1.35
14	11.77	203	220.31
15	4.79	204	1.35
16	40.90	205	210
17	95.40	206	33.46
18	22.40	207	56.56
19	6.42	208	5.01
20	69.95	209	62.91
21	1.35	210	37.74
22	1.06	211	1.35
23	118.71	212	1.06
24	73.86	213	1.06
25	155.94	214	73.86
26	86.93	215	155.94
27	2.88	216	86.93
28	37.87	217	2.88
29	20.73	218	37.87
30	142.44	219	20.73
31	105.62	220	142.44
32	52.00	221	105.62
33	13.94	222	52.00
34	7.27	223	13.94
35	3.73	224	7.27
36	11.51	225	3.73
37	190.66	226	11.51
38	45	227	190.66
39	243.79	228	45
40	26.28	229	243.79
41	46.55	230	26.28
42	20.76	231	46.55
43	9.21	232	20.76
44	30.73	233	9.21
45	102.02	234	30.73
46	202.40	235	102.02
47	36.18	236	202.40
48	83.07	237	36.18
49	81.07	238	83.07
50	68.50	239	81.07
51	20.86	240	68.50
52	27.17	241	20.86
53	24.18	242	27.17
54	157.89	243	24.18
55	58.71	244	157.89
56	28.61	245	58.71
57	16.46	246	28.61
58	33.76	247	16.46
59	103.37	248	33.76
60	1.35	249	103.37
61	4.15	250	1.35
62	1.88	251	4.15
63	917.31	252	1.88
64	433	253	917.31
65	23.13	254	433
66	13.92	255	23.13
67	90	256	13.92
68	18.25	257	90
69	242.32	258	18.25
70	6.30	259	242.32
71	15.51	260	6.30
72	125.10	261	15.51
73	181.25	262	125.10
74	8.88	263	181.25
75	2.70	264	8.88
76	200.96	265	2.70
77	2.97	266	200.96
78	67.86	267	2.97
79	452	268	67.86
80	48.66	269	452
81	4.54	270	48.66
82	4.54	271	4.54
83	32.40	272	4.54
84	2.31	273	32.40
85	90.95	274	2.31
86	20.60	275	90.95
87	3.63	276	20.60
88	84.00	277	3.63
89	12.07	278	84.00
90	166.49	279	12.07
91	61.63	280	166.49
92	1.13	281	61.63
93	17.47	282	1.13
94	53.15	283	17.47
95	414.36	284	53.15
96	319.75	285	414.36
97	3.20	286	319.75
98	8.10	287	3.20
99	68	288	8.10
100	477	289	68

ПРИХІД:

Відділ	Заплата	Відділ	Заплата
1	13.37	190	4.73
2	18.21	191	38.52
3	26.25	192	62.01
4	93.22	193	24
5	37.15	194	194.37
6	94.74	195	7.50
7	14.78	196	25
8	15.77	197	16.50
9	47.92	198	72.29
10	22.12	199	1.67
11	29.45	200	6.45
12	188.59	201	837.25
13	12.82	202	1.35
14	11.77	203	220.31
15	4.79	204	1.35
16	40.90	205	210
17	95.40	206	33.46
18	22.40	207	56.56
19	6.42	208	5.01
20	69.95	209	62.91
21	1.35	210	37.74
22	1.06	211	1.35
23	118.71	212	1.0